

LBRIS

We know
books

NAT CARDOZO

ORIGINI

Text original îngrijit de
MARÍA JOSÉ FERRADA

Traducere din limba spaniolă de
ANCA-MARIA PĂNOIU

!KUNG

Teritoriu: sudul Africii, Deșertul Kalahari
(Botswana, Namibia și Africa de Sud) și pădurile tropicale ale Angolei
Populație: în jur de 50 000 de persoane
Limbă: !kung

. . .

Deșertul Kalahari e o întindere vastă de roșu, alb și gri. O inimă din care răsar baobabi și prin care gonesc antilope, gnu și suricate. Pașii lor, contopiți cu ai noștri, urmează ritmul celui mai vechi cântec dintre toate. Studii desfășurate pe ADN-ul nostru spun că la originile tuturor lucrurilor am fost noi, oamenii !kung.

Nomazi, vânători și culegători, umblăm mereu în căutarea apei și a hranei, ascultând de un simț ancestral care ne leagă de conștiința animală. Puținele obiecte pe care le avem ne aparțin tuturor. Le folosim cu imaginație și inventivitate, fără să ne atașăm de ele. Deșertul ne-a învățat să purtăm o povară ușoară.

Casele noastre nu dăinuie mai mult de două luni; cade în sarcina noastră, a femeilor, să le construim din ramuri. Eu privesc atentă și învăț să le leg, una câte una. În sezonul ploios, muntele ne oferă adăpost în grotele sale. Dieta noastră e predominant

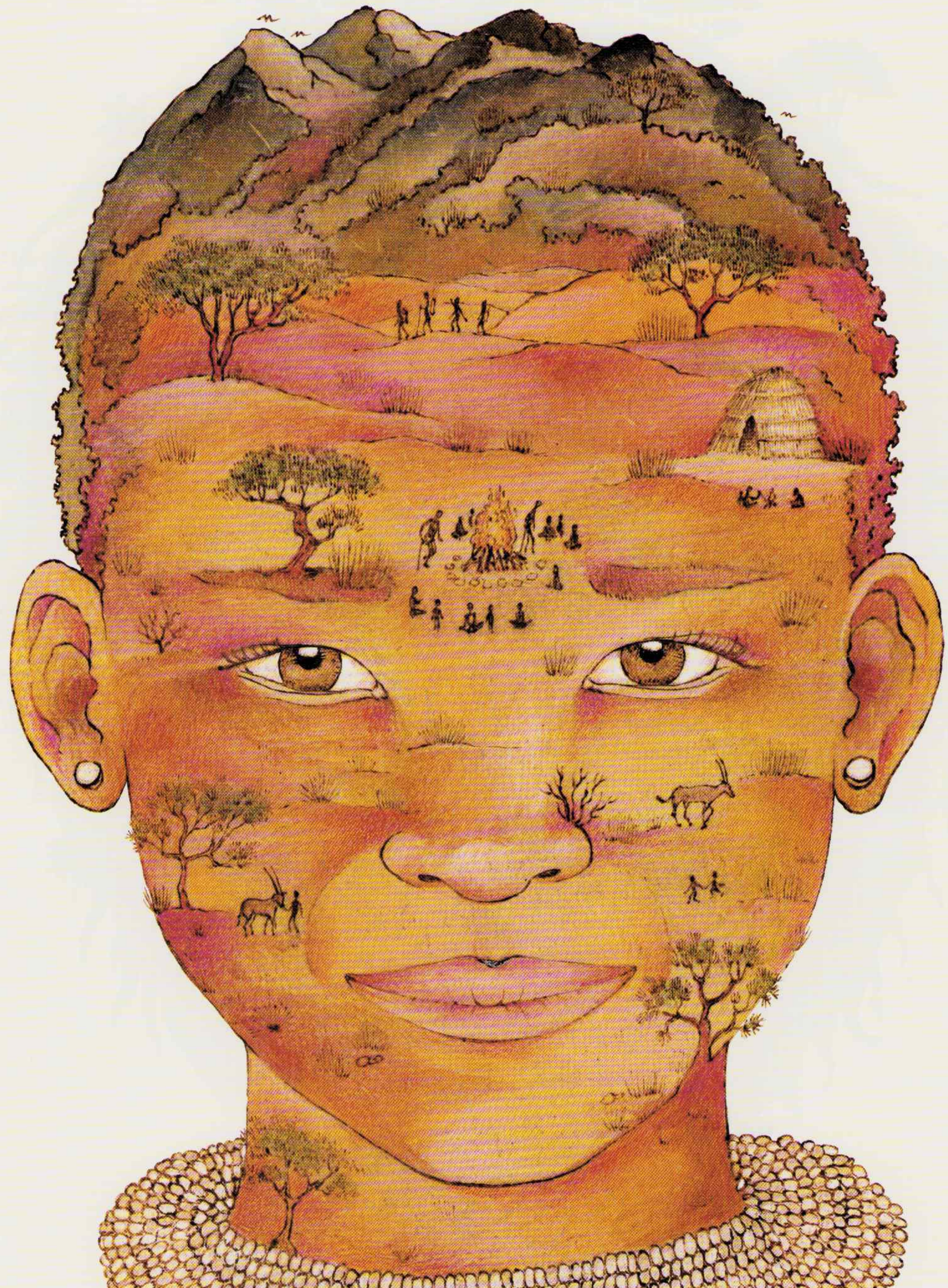
vegetariană: fructe uscate și boabe sau bulbi și rădăcini, pe care le culegem din adâncurile pământului și datorită cărora avem o viață lungă. Adulții ne învață să fim atenți: unele plante vindecă, dar altele otrăvesc. Acestea din urmă ne sunt de folos la vânatoare, căci ne hrănim și cu carne.

Tăcere. E ora la care vânătorii, recurgând la cunoștințe străvechi, citesc urmele pașilor lăsate pe pământ de animale și comunică între ei prin semne, câte unul pentru fiecare vietate. Hrana zilei o împărțim între noi. Cei care au muncit astăzi se vor odihni mâine, și tot așa, cu fiecare răsărit de soare.

Pentru poporul meu, cântecul și dansul sunt la fel de importante ca și râsul. Prin ele ne lămurim neînțelegerile. Nu avem un sistem de scriere, în schimb avem o limbă bogată, cu optzeci de cuvinte diferite pentru trosnete. „A fost odată ca niciodată un leu care nu voia să renunțe la prada lui...“, povestesc bătrânii. Iar noi, dintotdeauna, îi ascultăm cu atenție.

Miere, insecte, ouă de struț și preferatele mele:
nucile de Mongongo, care, dulci, cad din pom și se găsesc pretutindeni.
Pământurile secetoase ale Deșertului Kalahari sunt pline de viață.

ORANG RIMBA

Teritoriu: provincia Jambi, Sumatra (Indonezia)

Populație: în jur de 3 000 de persoane

Limbă: rimba

. . .

Arbori avântați spre cer străjuiesc turbăriile, ca niște mantii vegetale ce ajută pământul să respire. Poposită pe o creangă, pasărea-rinocer își agită penele negre, pe când jos, pe pământ, un tapir malaysian caută fructe și semințe. Rinocerul rage, iar giganticele flori carnivore sărbătoresc: începe o nouă zi în pădurile Sumatrei, casa noastră.

Noi, oamenii orang rimba, ne tragem din poporul minangkabau și locuim pământul acesta umed de foarte mulți ani. Urmând legea lui Adat, care ne învață că natura e regina și învățătoarea noastră, trăim în legătură strânsă cu toți arborii, care, pe limba lor de rădăcini și frunze, ne spun că nașterea e înflorire, iar moartea, ofilire.

La fel ca toți ceilalți, și eu sunt legat de doi arbori protectori. La rădăcinile celui dintâi – un *sentubung* – mama a îngropat placenta de la nașterea mea și astfel ne-a înfrățit pentru totdeauna. Al doilea – un *senggeris* de esență tare – îmi dă forță încă din ziua

în care șamanul a făcut din scoarța lui o alifie cu care mi-a frecat creștetul, ca să-mi afle numele. Arborii mei mă însoțesc dintotdeauna și tot ce li se întâmplă lor se răsfrânge și asupra mea.

Fructele, animalele, râurile și, bineînțeles, arborii sunt toate locuite de zei. Ei îmbracă diferite forme și comunică cu noi prin vis. De curând am avut un vis în care spiritul unui elefant îmi amintea că specia lui e sacră și nu poate fi vânată. Mă întreb dacă și alți copii or fi visat în noaptea aceea vreun animal dintre cele pe care le ocrotim, cum sunt urangutanul, tigru, furnicarul...

Nomazi cum suntem, străbatem jungla în lung și în lat, lăsând în urmă locurile unde moare cineva sau, cum spunem noi, se ofilește. Când tristețea adâncă a morții dispare, pădurea își reînnoiește seva. Asta spune proverbul nostru *Ado Rimba, ado bungo. Ado bungo, Ado dewo*: „Unde sunt păduri, vor fi și flori. Unde sunt flori, vor fi și zei.“

Pământul se odihnește: e vremea animalelor și a albinelor, a peștilor și a râului.

Să înaintăm în adâncul pădurii căutând viața, rădăcinile și mugurii,
care, oriîncotro ne îndreptăm, ne așteaptă.

